EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 30.7.2024.
COM(2024) 327 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

o provedbi Uredbe (EZ) br. 862/2007 o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti

1. UVOD

Uredbom (EZ) br. 862/2007 ([1]) („Uredba”) utvrđena su zajednička pravila za izradu europske statistike o migracijama i međunarodnoj zaštiti u EU-u. Na temelju članka 3. ta statistika obuhvaća **statistiku o međunarodnim migracijama**, uključujući migracijske tokove, ukupni broj migranata i stjecanje državljanstva. Osim toga, na temelju članaka od 4. do 7., obuhvaća **statistiku o azilu i upravljanju migracijama**, koja uključuje:

- zahtjeve za azil, uključujući zahtjeve maloljetnika bez pratnje, osoba kojima se prvostupanjskim odlukama i odlukama o žalbi odobravaju ili oduzimaju razni oblici međunarodne zaštite te osoba preseljenih u EU,
- statistiku o načinima na koje države članice primjenjuju Uredbu Dublin III ([2]),
- državljane zemalja koje nisu članice EU-a kojima je odbijen ulazak u državu članicu na vanjskoj granici ili za koje je na temelju nacionalnog prava utvrđeno da nezakonito borave u državi članici,
- boravišne dozvole izdane državljanima trećih zemalja, rok valjanosti dozvole i razlog zbog kojeg se izdaje i
- državljane trećih zemalja kojima je naloženo da napuste državno područje države članice ili za koje postoje podaci da su napustili državu nakon izdavanja naloga.

Ovo je peto izvješće o provedbi Uredbe, kako je propisano člankom 12., a prethode mu izvješća iz 2012. ([3]), 2015. ([4]), 2018. ([5]) i 2021. ([6]). U njemu se navode informacije o napretku u provedbi Uredbe od 2021. i predstavljaju sljedeći koraci za dodatno poboljšanje kvalitete tih statistika.

2. GLAVNE PROMJENE OD 2021.

Nakon stalnih poboljšanja koja su prethodila izvješću iz 2018. opća dostupnost i kvaliteta podataka stabilizirale su se na visokoj razini, kako je dokumentirano u izvješću iz 2021. Nekoliko dodatnih tehničkih poboljšanja od 2021. doprinijelo je da se zadrži visoka relevantnost statističkih rezultata, ali i da se postignu učinkovitija validacija i obrada podataka. Za vrijeme

([1]) Uredba (EZ) br. 862/2007 Europskog parlamenta i Vijeća o statistici Zajednice o migracijama i međunarodnoj zaštiti (SL L 199, 31.7.2007., str. 23.).

([2]) Uredba (EU) br. 604/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju kriterija i mehanizama za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za međunarodnu zaštitu koji je u jednoj od država članica podnio državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva (SL L 180, 29.6.2013., str. 31.).

([3]) COM(2012) 528

([4]) COM(2015) 374

([5]) COM(2018) 594

([6]) COM(2021) 489

pandemije bolesti COVID-19 države članice i Eurostat dostavljali su i objavljivali podatke u skladu s kalendarom objava.

Vijeće je 4. ožujka 2022. uvelo privremenu zaštitu za osobe koje bježe iz Ukrajine zbog agresivnog rata Rusije protiv te zemlje ([7]). Iako je pravnim odredbama na temelju Uredbe predviđeno prikupljanje tromjesečnih podataka o odobravanju privremene zaštite, potreba za dodatnom, češćom i pravodobnom dostavom statistika u tom području postala je prioritet. To je dovelo do dobrovoljnog prikupljanja mjesečnih statistika o odobravanju privremene zaštite i broju korisnika statusa privremene zaštite iz svih država EU-a i EFTA-e.

Međutim, zbog brzih promjena socijalnih i demografskih pojava, koje uključuju migracije, pojavile su se nove potrebe za pravodobnijom i detaljnijom dostavom redovite europske statistike.

Uredba je 2020. izmijenjena ([8]) radi ažuriranja statistike o azilu i upravljanju migracijama u skladu s člancima od 4. do 7. u smislu novih varijabli, detaljnijih podjela i učestalijeg prikupljanja podataka za referentna razdoblja od 2021. nadalje. Eurostat redovito prati napredak potrebnih prilagodbi nacionalnih sustava izrade u relevantnim državama članicama. U skladu s člankom 11.a Uredbe Komisija je odobrila privremena odstupanja ([9]) za 16 država članica, pri čemu je kao najdulji datum isteka utvrđen 31. prosinca 2023. Do kraja 2023. 11 zemalja počelo je dostavljati podatke u skladu sa zahtjevima prije isteka odstupanja. Nakon isteka odstupanja utvrđene su neusklađenosti u pogledu pravodobne dostave podataka, koje se prate bilateralno. U skladu s člankom 9.b Uredbe Komisija osigurava financijske doprinose iz općeg proračuna Unije za potporu nužnom razvoju ili provedbenim aktivnostima u državama članicama. Relevantni su instrumenti bespovratna sredstva koja dodjeljuje Eurostat i potpora u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju ([10]).

Nadalje, Komisija (Eurostat) je provela pilot-studije, u skladu s člankom 9.a Uredbe, kako bi ispitala izvedivost novih prikupljanja ili razvrstavanja podataka. Rezultati studija predmet su evaluacije koja se provodi u bliskoj suradnji s posebnom radnom skupinom za pilot-studije za nove statistike o azilu i upravljanju migracijama. Ovisno o tim rezultatima Komisija može razmotriti izradu provedbenih akata kojima se uvodi pravna obveza dostavljanja takvih statistika Komisiji (Eurostatu). Prvo izvješće o napretku pilot-studija objavljeno je 2022. ([11]).

([7]) Provedbena odluka Vijeća (EU) 2022/382 o utvrđivanju postojanja masovnog priljeva raseljenih osoba iz Ukrajine u smislu članka 5. Direktive 2001/55/EZ koja ima učinak uvođenja privremene zaštite (SL L 71, 4.3.2022., str. 1.).

([8]) Uredba (EU) 2020/851 Europskog parlamenta i Vijeća o izmjeni Uredbe (EZ) br. 862/2007 (SL L 198, 22.6.2020., str. 1.).

([9]) Provedbena odluka Komisije (EU) 2021/431 o odobrenju odstupanja određenim državama članicama od primjene Uredbe (EZ) br. 862/2007 (SL L 86, 12.3.2021., str. 5.).

([10]) Uredba (EU) 2021/1147 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Fonda za azil, migracije i integraciju (SL L 251, 15.7.2021., str. 1.).

([11]) SWD(2022) 198

Nadalje, Komisija je 2021. pokrenula inicijativu za reformu pravnog okvira za statistiku o stanovništvu i stanovima. U tom je kontekstu evaluacijom postojećeg pravnog okvira, među ostalim statistike o međunarodnim migracijama u skladu s člankom 3. Uredbe, utvrđeno nekoliko znatnih nedostataka. Komisija je stoga predložila novi integrirani pravni okvir, za koji je zakonodavni postupak u tijeku (vidjeti odjeljak 4).

3. KVALITETA IZRAĐENE STATISTIKE

Radi provedbe Uredbe Eurostat i dalje blisko surađuje sa svim relevantnim nacionalnim tijelima. Statistiku o migracijskim tokovima, stjecanju državljanstva i ukupnom stanovništvu dostavljaju uglavnom nacionalni zavodi za statistiku. Statistiku o azilu i upravljanju migracijama obično izravno dostavljaju ministarstva unutarnjih poslova, imigracijske službe ili policijska tijela.

Za ocjenu kvalitete dolaznih podataka Eurostat od država članica prikuplja opsežne metapodatke i podatke o kvaliteti. Dobivena nacionalna izvješća o metapodacima služe za provjere kvalitete, evaluaciju i daljnja poboljšanja ([12]). Pomažu korisnicima da pravilno tumače i primjenjuju statistiku. U odjeljcima u nastavku razmatraju se različite dimenzije kvalitete.

3.1. Relevantnost

Statistika o migracijama i međunarodnoj zaštiti koristi se za politike EU-a o migracijama, unutarnjim poslovima, zapošljavanju, socijalnim pitanjima, pravosuđu, vanjskim odnosima i ljudskim pravima. Komisija te podatke koristi za izradu redovitih izvješća, prijedloga politika i izvješća o provedbi propisanih zakonodavstvom EU-a te za provođenje analiza politika.

Komisija je u rujnu 2020. predložila pakt o migracijama i azilu ([13]). Paket donesen 2024. uključuje Uredbu (EU) 2024/1351 o upravljanju azilom i migracijama ([14]), kojom se od Komisije zahtijeva da objavljuje *europsko godišnje izvješće o azilu i migracijama* u kojem se procjenjuje stanje u području azila, prihvata i migracija u prethodnom 12-mjesečnom razdoblju. To se izvješće mora temeljiti na relevantnim podacima i informacijama koje dostave države članice i razna europska tijela i agencije, uključujući statistiku u skladu s Uredbom.

Statistika u skladu s Uredbom koristi se i za utvrđivanje proračunskih sredstava dodijeljenih državama članicama za određene fondove EU-a u okviru višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027. Dodijeljena nacionalna sredstva u okviru Fonda za azil, migracije i integraciju i Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike ([15]) temelje se na najnovijoj godišnjoj statistici u skladu s Uredbom. Ta statistika

([12]) https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en: demo_pop_esms.htm; migr_immi_esms.htm; migr_acqn_esms.htm; migr_asytp_esms.htm; migr_asyapp_esms.htm; migr_asydec_esms.htm; migr_dub_esms.htm; migr_eil_esms.htm; migr_res_esms.htm (samo na engleskom).

([13]) Pakt o migracijama i azilu – Europska komisija (europa.eu)

([14]) Uredba (EU) 2024/1351 Europskog parlamenta i Vijeća o upravljanju azilom i migracijama (SL L, 2024/1351, 22.5.2024.).

([15]) Uredba (EU) 2021/1148 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi, u okviru Fonda za integrirano upravljanje granicama, Instrumenta za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 251, 15.7.2021., str. 48.).

doprinosi i dokazima potrebnima za usmjeravanje na strateške prioritete u vanjskoj dimenziji migracijskih politika EU-a, među ostalim pri odlučivanju o dodjeli financijskih sredstava ([16]).

Statistiku o migracijama i međunarodnoj zaštiti koriste i agencije EU-a koje djeluju u područjima povezanima s migracijama, kao što su Agencija za europsku graničnu i obalnu stražu (Frontex) i Agencija EU-a za azil, s kojima Eurostat blisko surađuje na prikupljanju podataka i statističkoj metodologiji.

Primjeri su relevantnih publikacija *Report on the impact of demographic change* ([17]) iz 2023., *Ageing Report* iz 2024. ([18]), publikacije Komisijina Centra znanja o migracijama i demografiji ([19]) kao što su *Atlas of Demography* ([20]) i *Atlas of Migration* ([21]) te publikacije Europske migracijske mreže ([22]) kao što je *Annual Report on Migration and Asylum 2022* ([23]). Kad je riječ o statistici, najveći doprinos tim publikacijama daje Eurostat.

Nadalje, među redovitim korisnicima statistike su nacionalne uprave, međunarodne organizacije, akademski istraživači i skupine civilnog društva koje se bave širokim spektrom tema. Te teme uključuju integraciju imigranata, oblikovanje i praćenje nacionalnih postupaka za azil i imigraciju te projekcije stanovništva i radne snage.

3.2. Preciznost

Države članice stalno održavaju statističku preciznost na visokoj razini ili je poboljšavaju. Još postoje određeni problemi povezani s preciznošću podataka o međunarodnim migracijama, a povezani su s premalom pokrivenošću (slučajevi u kojima osoba ne prijavi svoje boravište) i prevelikom pokrivenošću (slučajevi u kojima se osoba ne odjavi jer često ne postoji obveza ili poticaj za to). Kako bi se u tom području dodatno poboljšala preciznost, određene države članice razmjenjuju podatke i koriste tehnike procjene i dodatne administrativne izvore podataka. Sloboda kretanja unutar EU-a i problemi povezani sa zaštitom osobnih podataka ograničavaju daljnja poboljšanja kvalitete statistike, posebice o kretanjima unutar EU-a.

([16]) Uredba (EU) 2021/947 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi Instrumenta za susjedstvo, razvoj i međunarodnu suradnju – Globalna Europa (SL L 209, 14.6.2021., str. 1.)

([17]) https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/priorities-2019-2024/new-push-european-democracy/impact-demographic-change-europe_en

([18]) https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-underlying-assumptions-and-projection-methodologies_en

([19]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/organisation/kcmd-knowledge-centre-migration-demography_en

([20]) https://knowledge4policy.ec.europa.eu/atlas-demography_en

([21]) https://migration-demography-tools.jrc.ec.europa.eu/atlas-migration

([22]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn_en

([23]) https://home-affairs.ec.europa.eu/networks/european-migration-network-emn/emn-publications/emn-annual-reports_en

3.3. Pravodobnost i točnost

Ovisno o vrsti podataka rok za dostavljanje Eurostatu je od 2 do 12 mjeseci nakon referentnog datuma ili završetka referentnog razdoblja. Automatiziranim postupcima preuzimanja podataka na nacionalnoj razini i redovitim Eurostatovim praćenjem nastoji se zajamčiti pravodobna dostava podataka. Rokovi za dostavu u pravilu se poštuju, a trendovi se od 2021. uglavnom ne mijenjaju ili se neznatno poboljšavaju. Drugi su sporadični problemi rijetki, na primjer izolirane smetnje zbog nedostupnosti osoblja ili kvarovi računalnih sustava. Pandemija bolesti COVID-19 nije utjecala na provedbu kalendara objava.

3.4. Pristupačnost

Statistički podaci i metapodaci besplatno su dostupni na internetskim stranicama Eurostata pod temom *Migration and asylum* (Migracije i azil) ([24]). Osim toga, ta se statistika pojavljuje u redovito ažuriranim člancima pod nazivom *Statistics Explained* (Objašnjenja o statistici) ([25]) i u zbirnim publikacijama kao što su *Key figures on Europe* (Ključni podaci o Europi) ([26]).

Statistika izrađena na temelju Uredbe i dalje je među najposjećenijim europskim statistikama. Od 2021. tematski odjeljci o statistici o migracijama i azilu ([27]) na vrhu su ljestvice popularnosti na internetskim stranicama Eurostata, što upućuje na velik interes korisnika. Članak *Statistics Explained* ([28]) o statistici o migraciji i migrantskom stanovništvu jedan je od najposjećenijih članaka. Eurostat redovito objavljuje publikacije o azilu i upravljanju migracijama, uključujući popularni članak o godišnjoj statistici o azilu, koji je privukao znatnu pozornost ([29]). Te su statistike vrlo posjećene i na Eurostatovim kanalima društvenih mreža. Skup novih pokazatelja za međunarodne migracije te za azil i upravljanje migracijama objavljen je 2023. Nova interaktivna publikacija *Migration and asylum in Europe* (Migracije i azil u Europi) ([30]) i nova nadzorna ploča *Migrant integration and inclusion dashboard* (Nadzorna ploča za integraciju i uključivanje migranata) ([31]) objavljene su 2024.

3.5. Usklađenost i usporedivost

Metodološke smjernice i smjernice za izradu statistike u skladu s Uredbom već su dugo na snazi i redovito se poboljšavaju. One pomažu državama članicama da osiguraju usporedivost u skladu sa zakonodavstvom EU-a i međunarodnim preporukama.

([24]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum (engleski, francuski i njemački).

([25]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Migration_and_asylum (samo na engleskom).

([26]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-key-figures/w/ks-ei-23-001 (engleski, francuski i njemački).

([27]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/migration-asylum

([28]) http://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Migration_and_migrant_population_statistics

([29]) https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?oldid=599145

([30]) *Migration and asylum in Europe* – izdanje iz 2023. – Eurostat (europa.eu)

([31]) *Migrant integration and inclusion dashboard* (europa.eu)

Statistika o međunarodnim migracijama i dalje je u velikoj mjeri usklađena sa statistikom obuhvaćenom Uredbom (EU) br. 1260/2013 ([32]). Kako bi osigurao usporedivost, Eurostat provjerava jesu li primljeni podaci dosljedni interno i tijekom vremena te jesu li usporedivi među regijama i državama. Kad je riječ o usporedivosti među državama, Uredbom se utvrđuju usklađene definicije podataka o migracijskim tokovima. Najteže je bilo riješiti probleme u primjeni posebnih definicija koje se odnose na statistiku o migracijskim tokovima i stjecanju državljanstva. Od izvješća za 2021. podaci dostavljeni za statistiku o međunarodnim migracijama i stjecanju državljanstva u pravilu su i dalje u velikoj mjeri u skladu s Uredbom.

Statistika o azilu i upravljanju migracijama u pravilu je dobro usklađena s definicijama iz Uredbe. U nekoliko država članica i dalje postoje specifični problemi, ali najčešće se odnose na podjele po potkategorijama.

Kad je riječ o definiciji opće baze stanovništva, Uredbom se državama članicama omogućuje da definiraju broj migranata kao stanovništvo s uobičajenim boravištem ili, ako to nije primjenjivo, sa zakonitim ili registriranim boravištem. Uredbom (EU) br. 1260/2013 propisano je da države članice osiguravaju usklađenost podataka o ukupnom stanovništvu iz članka 3. s podacima o stanovništvu propisanima člankom 3. stavkom 1. točkom (c) Uredbe jer statističari i demografi sustavno koriste te podatke o stanovništvu zajedno. Time se osigurava potpuno dosljedan skup podataka o stanovništvu na nacionalnoj razini na štetu smanjene usporedivosti među državama. Osim toga, međunarodni migracijski tokovi temelje se na usklađenom konceptu boravišta od barem 12 mjeseci. Zbog toga ti tokovi nisu uvijek u skladu s promjenama stanovništva. Ta su pitanja ključna pri sveobuhvatnijem razmatranju šireg usklađivanja iz statistike o stanovništvu u cjelini, koje obuhvaća popis stanovništva, demografiju i međunarodne migracije, na razini EU-a (vidjeti odjeljak 4).

U slučajevima u kojima je na međunarodnoj razini moguća usporedba, općenito postoji visok stupanj dosljednosti u odnosu na podatke koje su drugdje prikupile i objavile nacionalne i međunarodne organizacije. Eurostat blisko surađuje s Agencijom EU-a za azil i Frontexom kako bi osigurao usklađenost metodologije i statistike s primijenjenim metodologijama i podacima koje te agencije prikupe.

Eurostat surađuje i na međunarodnoj razini radi promicanja statističke usklađenosti. Sudjeluje u Stručnoj skupini UN-a za statistiku o izbjeglicama i unutarnje raseljenim osobama ([33]) i član je njezina upravljačkog odbora. Eurostat radu skupine ne doprinosi samo metodološkim i pisanim prilozima raznim rezultatima, nego i administrativno i financijski. Zahvaljujući djelovanju te skupine UN je 2023. odobrio Međunarodne preporuke o statistici o osobama bez državljanstva ([34]). Tim se preporukama, zajedno s prethodnim preporukama o statistici o izbjeglicama i unutarnje raseljenim osobama, utvrđuje globalni standard za izradu statistika o prisilnom raseljavanju. U njima se, primjerice, poziva na uklanjanje razlika i osiguravanje

([32]) Uredba (EU) br. 1260/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o europskoj demografskoj statistici (SL L 330, 10.12.2013., str. 39.).

([33]) https://egrisstats.org/ (samo na engleskom).

([34]) *International Recommendations on Statelessness Statistics IROSS* (egrisstats.org) (samo na engleskom).

odgovarajućih standarda u statistici o prisilno raseljenoj djeci, maloljetnim osobama bez pratnje i osobama s invaliditetom.

Eurostat je od 2020. član savjetodavnog odbora Međunarodnog saveza za podatke o djeci u pokretu (*International Data Alliance for Children on the Move*) ([35]), međusektorske globalne inicijative koju sufinancira EU i čiji je cilj poboljšati podatke i statistike te poduprijeti donošenje politika za djecu migrante i raseljenu djecu utemeljenih na dokazima. Eurostat doprinosi radu skupine u područjima kao što su jačanje nacionalnih podatkovnih sustava i kapaciteta za zaštitu djece migranata i prisilno raseljene djece, promicanje i uspostava metoda za podatke o djeci te povećanje vidljivosti, dostupnosti, pristupačnosti i upotrebljivosti podataka. Osim toga, od 2023. Eurostat je član nove radne skupine Gospodarske komisije UN-a za Europu za mjerenje iseljavanja ([36]).

4. TEKUĆI RAD NA RJEŠAVANJU POSTOJEĆIH I PROMJENJIVIH POTREBA POLITIKE

4.1. Pokretanje novih statistika o azilu i upravljanju migracijama

Člankom 9.a Uredbe propisano je da Komisija (Eurostat) uspostavlja pilot-studije. Države članice trebaju ih provoditi na dobrovoljnoj osnovi kako bi ispitale izvedivost određenih novih prikupljanja ili razvrstavanja podataka, uključujući dostupnost odgovarajućih izvora podataka i tehnika izrade, kvalitetu i usporedivost statistike te s time povezane troškove i opterećenje.

Eurostat je 2021. osnovao radnu skupinu za pilot-studije. Do 2023. ta je radna skupina raspravljala o smjernicama i predlošcima koje je Eurostat predložio za relevantna probna prikupljanja podataka te ih odobravala.

Nakon dva kruga prikupljanja podataka do listopada 2023. od 31 pozvane države (27 država članica i četiri države EFTA-e) samo je od dvije do devet država dostavilo podatke, ovisno o području i skupu podataka. Razina sudjelovanja stoga je dosad bila iznimno niska i ne jamči reprezentativnost na razini EU-a, kako je člankom 9.a propisano za bilo koju regulatornu mjeru.

Slijedom toga, Eurostat je predložio oblik određivanja prioriteta kojim se nastoji povećati sudjelovanje, a usmjeren je na najperspektivnije skupove podataka u smislu izvedivosti i relevantnosti politike. U skladu s tim prilagođenim pristupom Eurostat je u travnju 2024. pokrenuo novi krug probnog prikupljanja podataka, s rokom za dostavu 31. kolovoza 2024. Ako se postigne reprezentativnost pilot-studije, provest će se procjena izvedivosti mogućeg redovitog prikupljanja podataka.

4.2. Evaluacija postojećeg statističkog okvira koji uključuje međunarodne migracije

Komisija je 2021. provela sveobuhvatnu evaluaciju postojećeg okvira za europsku statistiku o stanovništvu i stanovima ([37]). Ona je obuhvaćala statistiku o međunarodnim migracijama u

([35]) Međunarodni savez za podatke o djeci u pokretu (IDAC) – UNICEF DATA

([36]) https://unece.org/sites/default/files/2023-11/08_TF%20on%20measuring%20emigration_ToR_approved.pdf

([37]) SWD(2023) 13

skladu s člankom 3. Uredbe i sve statistike u skladu s uredbama (EZ) br. 763/2008 ([38]) i (EU) br. 1260/2013. Opseg evaluacije bio je mnogo širi od redovitog praćenja opisanog u odjeljku 3. jer su stajališta svih relevantnih skupina dionika prikupljena u okviru sustavnog savjetovanja s dionicima ([39]). Cilj je bio procijeniti jesu li ostvareni izvorni ciljevi postojećeg okvira i utvrditi velike nedostatke.

Evaluacijom je utvrđeno da su zahvaljujući postojećem okviru ostvarena znatna općenita poboljšanja u odnosu na početne probleme i potrebe s kojima se statistička zajednica suočavala prije njegova stupanja na snagu. Konkretno, trenutačnim okvirom znatno se povećala dodana vrijednost EU-a jer je za skupove podataka koji su postali obvezni poboljšano nekoliko dimenzija kvalitete statistike na razini EU-a, uključujući cjelovitost, dosljednost i pravodobnost dostave. Osim toga, postojećim zakonodavstvom ispunjene su sve relevantne potrebe za oblikovanjem politika i institucijama na razini EU-a koje su bile poznate u trenutku njegove izrade (2005. – 2013.). Time se poboljšala djelotvornost, učinkovitost i usklađenost izrade statističkih podataka u usporedbi s prethodnom situacijom, koja se temeljila isključivo na dobrovoljnom prikupljanju podataka. Savjetovanjem s dionicima ta su poboljšanja potvrđena. Međutim, evaluacijom su utvrđena i četiri znatna nedostatka u postojećem okviru.

Razlika 1: usklađenost, usporedivost, potpunost

Iako se Uredbom utvrđuju zajedničke definicije ključnih statističkih pojmova, definicija stanovništva i dalje uključuje fleksibilnost. Države članice trenutačno primjenjuju tri različita pojma (uobičajeno boravište, registrirano boravište, zakonito boravište) dopuštena Uredbom, pri čemu ponekad za različite skupove podataka primjenjuju različite pojmove (vidjeti odjeljak 3.5). Taj središnji problem doveo je do manjka usporedivosti i usklađenosti podataka iz različitih država članica, čime se smanjila dodana vrijednost EU-a. Nadalje, statistički podaci koji su i dalje dobrovoljni često su nepotpuni na razini EU-a zbog nedostatka podataka u nekoliko država članica. Time se znatno smanjuje ukupna troškovna učinkovitost jer većina država članica troši sredstva na njihovu izradu, ali se ne dobiva potpuna slika na razini EU-a.

Razlika 2: pravodobnost i učestalost

Članak 3. Uredbe obuhvaća samo godišnje statistike o međunarodnim migracijama, pri čemu se skupovi podataka dostavljaju 12 mjeseci nakon završetka referentnog razdoblja. Iako se općenita pravodobna dostava na temelju Uredbe poboljšala u odnosnu na prethodno potpuno dobrovoljno prikupljanje podataka, ona je i dalje ispod očekivanja korisnika, ponajprije jer je vrlo mali broj država članica riješio problem prekomjernog kašnjenja. Dostava podataka na temelju Uredbe nije toliko pravodobna kao u slučaju sličnih nacionalnih publikacija u većini država članica. Pravni rokovi i periodičnost statistike ne mogu se poboljšati na temelju Uredbe, npr. kako bi se obuhvatila ispodgodišnja statistika o međunarodnim migracijama. Slijedom toga, potreban je još jedan redovni zakonodavni postupak za poboljšanje rokova ili periodičnosti, slično izmjeni iz 2020. kojom je u članak 7. uvedeni tromjesečna statistika o vraćanju.

([38]) Uredba (EZ) br. 763/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o popisu stanovništva i stanova (Tekst značajan za EGP) (SL L 218, 13.8.2008., str. 14.).

([39]) SWD(2023) 15

Razlika 3: pojedinosti o društveno važnim temama i skupinama

Uredba je usmjerena na potrebe za podacima za prioritete politike iz vremena u kojem je izrađena. Prioriteti su se s vremenom promijenili, stoga dostupna statistika o međunarodnim migracijama više ne obuhvaća značajke i teme relevantne za politike na odgovarajući način. Nedostaci potvrđeni u savjetovanju s dionicima odnose se na značajke imigranata. Postoji i nedostatak geografske granularnosti statistike, među ostalim migracijskih tokova na regionalnoj razini.

Razlika 4: Nefleksibilnost pravnog okvira

Uz prethodno navedene nedostatke u postojećem zakonodavstvu nedostaje fleksibilnost za prilagodbu novim potrebama za statistikom. Osim toga, novim izvorima podataka u državama članicama i na razini EU-a (konkretnije, administrativnim podacima koji uključuju sustave interoperabilnosti i podatke u privatnom vlasništvu) potencijalno bi se mogli smanjiti troškovi i poboljšati pravodobnost dostave, no postojeće zakonodavstvo ne omogućava njihovo prihvaćanje. Pravni okvir stoga se nije mogao prilagoditi promjenama relevantnima za politiku od njegova donošenja i zbog toga brzo gubi na važnosti.

4.3. Modernizacija statistike o međunarodnim migracijama u okviru ponovnog razvoja europske statistike o stanovništvu

Evaluacijom je utvrđeno nekoliko zakonodavnih uzroka za znatne nedostatke navedene u odjeljku 4.2. i istaknuti su nepotrebni administrativni elementi kad je riječ o usklađenosti, provedbi i praćenju jer je postojeće zakonodavstvo rascjepkano među tri pravna akta. Na temelju naknadne procjene učinka ([40]) Komisija je stoga predložila novu okvirnu uredbu o europskoj statistici o stanovništvu i stanovima kojom se uzimaju u obzir zakonodavni uzroci prethodno navedenih nedostataka, radi objedinjavanja zasebnih akata u jedinstvenu uredbu ([41]).

Prijedlog sadržava ambiciozne elemente za povećanje opće dosljednosti i jačanje povezanosti među svim socijalnim statistikama EU-a koje se temelje na osobama i kućanstvima, među ostalim na temelju Uredbe (EU) 2019/1700 ([42]). Njime se podupire provedba usklađene definicije stanovništva na temelju pouzdanih koncepata statističke procjene i omogućuje pristup dostupnim izvorima podataka kojima će se poboljšati postupci izrade i opća kvaliteta socijalne statistike. Osim toga, u okviru prijedloga statistički podaci o stanovništvu i međunarodnim migracijama više se usklađuju sa statističkim podacima o azilu i upravljanju migracijama u skladu s člancima od 4. do 7. Uredbe ([43]). U trenutku sastavljanja ovog izvješća redovni zakonodavni postupak u vezi s prijedlogom bio je u tijeku ([44]).

([40]) SWD(2023) 11

([41]) COM(2023) 31

([42]) Uredba (EU) 2019/1700 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavi zajedničkog okvira za europske statistike o osobama i kućanstvima koje se temelje na podacima o pojedincima prikupljenima na uzorcima (SL L 261I, 14.10.2019., str. 1.).

([43]) Kako bi se osigurala dosljednost, cilj je prijedloga novim okvirom obuhvatiti sve statističke teme koje se odnose na stanovništvo s uobičajenim boravištem (uključujući ukupni broj migranata, međunarodne migracijske tokove

5. ZAKLJUČCI I SLJEDEĆI KORACI

Zahvaljujući stalnim zajedničkim naporima Europskog statističkog sustava ([45]) Uredba se dobro provodi. Zahvaljujući tomu, redovito se objavljuje općenito visokokvalitetna europska statistika o migracijama i međunarodnoj zaštiti koja je potrebna institucijama EU-a i oblikovateljima politika na svim razinama. Pravna usklađenost i kvaliteta statistike redovito se prate i, kao i u prethodnom izvješću iz 2021., nisu utvrđeni veći problemi kad je riječ o usklađenosti.

Međutim, evaluacijom postojećeg okvira za statistiku o stanovništvu utvrđena su četiri znatna nedostatka: nedostatak usklađenosti definicije stanovništva; nedovoljna pravodobnost i učestalost dostave statistike; nedostatak pojedinosti o relevantnim skupinama i temama; i nefleksibilnost za prilagodbu promjenjivim potrebama ili novim izvorima podataka. Komisija je stoga predložila novu jedinstvenu okvirnu uredbu o europskoj statistici o stanovništvu kojom bi se konsolidirao pravni okvir i uklonili ti nedostaci.

Poduzimaju se sljedeće mjere:

1. dovršava se provedba revizije iz 2020. zaključivanjem razdoblja za primjenu odstupanja, zaključivanjem pilot-studija propisanih člankom 9.a Uredbe i evaluacijom rezultata u suradnji s državama članicama s obzirom na potencijalne nove obvezne statistike u skladu s člancima od 4. do 7.;

2. nastavlja se provoditi redovni zakonodavni postupak (bilješka 44) povezan s novim integriranim pravnim okvirom za europsku statistiku o stanovništvu koji bi obuhvatio i proširio statistiku o migracijskim tokovima, ukupnom broju migranata i stjecanju državljanstva u skladu s člankom 3.

---

i stjecanje državljanstva, koje je trenutačno obuhvaćeno člankom 3. Uredbe). S druge strane, Uredba bi i dalje obuhvaćala statistiku o upravnim i sudskim postupcima povezanima s azilom i upravljanim migracijama.

([44]) Procedure 2023/0008/COD

([45]) https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system